

NOTA VAN ANTWOORD VOOROVERLEGREACTIES

Nota van antwoord

In het kader van 3.28, eerste lid, Wro zijn de gemeenteraden van de gemeenten Rotterdam, Brielle en Westvoorne alsook de Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland gehoord. Het horen van de gemeenteraden en provinciale staten is gecombineerd met het overleg, bedoeld in artikel 3.1.1 van het Bro. Ter voorbereiding zijn tegelijkertijd ook de uitvoeringsdiensten van het Rijk (waaronder RCE) en het Waterschap Hollandse Delta gevraagd reactie te geven op het voorontwerp inpassingsplan, alsmede andere betrokken partijen.

Van de volgende (bestuurs-)organen is een reactie ontvangen op het voorontwerp inpassingsplan:

- Kustwacht Nederland
- Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid (tezamen met Rijkswaterstaat Zee en Delta)
- Provincie Zuid-Holland
- Waterschap Hollandse Delta
- Gemeente Brielle
- Gemeente Rotterdam
- TenneT TSO
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Hoogheemraadschap van Delfland
- Veiligheidsregio Rotterdam - Rijnmond

In deze Nota van Antwoord Vooroverlegreacties zijn de ingekomen (vooroverleg)reacties samengevat en voorzien van commentaar.

Reactie	Antwoord
1. Kustwacht Nederland (brief d.d. 1 juli 2020)	
a. De Kustwacht heeft geen bezwaar tegen de aanleg van de nieuwe Porthos CO ₂ transportleiding tussen de Maasvlakte en het platform P18-A, noch tegen de opslaglocatie van CO ₂ .	Ter kennisgeving aangenomen.
b. Kustwacht Nederland stelt een aantal voorwaarden aan de aanleg van de Porthos transportleiding: <ul style="list-style-type: none"> - Tijdig informeren over werkzaamheden door werkschepen - Aanwezigheid veiligheidsvoertuig bij beperking manoeuvreerbaarheid door werkzaamheden - Melden van incidenten aan Kustwachtcentrum. 	De gestelde voorwaarden betreffen uitvoeringsaspecten welke buiten de reikwijdte van het inpassingsplan vallen. Met deze voorwaarden zal bij de uitvoering rekening gehouden worden. Er wordt daarin afstemming met Kustwacht Nederland gezocht.
2. Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid (brief d.d. 14 juli 2020)	
a. De brief betreft een gezamenlijke reactie van RWS West-Nederland Zuid en RWS Zee en Delta.	Ter kennisgeving aangenomen. De afstemming om tot het tracé van de leiding te komen heeft in constructief overleg met Rijkswaterstaat plaatsgevonden. Daarbij zijn beheergebiedskaarten van RWS uitgewisseld en gebruikt bij de detaillering van het tracé (op die plekken waar nodig). Afsproken is dit overleg op reguliere basis voort te zetten.
b. De verbeelding is onduidelijk en weinig gedetailleerd, waardoor een correcte beoordeling van het plan lastig is.	De verbeelding is opgesteld volgens de wettelijk verplichte RO-Standaarden 2012. Deze standaarden, in combinatie met het schaalniveau van het plangebied, maakt de verbeelding inderdaad lastig leesbaar. In de ontwerp-fase zal het plan ook op www.ruimtelijkeplannen.nl geplaatst worden, waarbij men gedetailleerd in kan zoomen en verschillende ondergronden (topografisch, kadastraal en luchtfoto) kan gebruiken ter oriëntatie. In de plantoelichting (paragraaf 1.4) zijn detailuitsneden opgenomen.
c. RWS verzoekt om de enkelbestemming Waterstaatkundige doeleinden uit het vigerende bestemmingsplan Maasvlakte 2 (2018) over te nemen voor de zeewering op de tweede Maasvlakte en voor deze waterkering aangeven hoe het aspect waterveiligheid geborgd is na wijziging van de bestemming.	Ter plaatse van de bestemming Waterstaatkundige doeleinden is in dit inpassingsplan alleen een dubbelbestemming Leiding – Koolstofdioxide opgenomen. Op grond van artikel 7.1 sub d van de regels van dit inpassingsplan, blijven de regels van de onderliggende

	<p>bestemmingsplannen onverkort van toepassing. Het is dan ook niet nodig om deze bestemming over te nemen in het inpassingsplan.</p> <p>De toelichting van het inpassingsplan is aangevuld met een beschrijving van de waterveiligheid ten aanzien van deze zeewering.</p>
d. RWS geeft aan dat het tracé van Porthos zeer dicht langs de meest oostelijke turbine (HZ01) van Windpark Maasvlakte 2 loopt en verzoekt – in aanvulling op eerdere overleggen - om nader overleg om negatieve effecten uit te sluiten.	Bij de tracering is rekening gehouden met het Windpark Maasvlakte 2 en heeft overleg hierover plaatsgevonden met Rijkswaterstaat en Eneco. Bij de detaillering en uitwerking van het project wordt deze constructieve samenwerking voortgezet.
e. De kruising van de leiding nabij de Calandbrug en de Thomassentunnel is niet duidelijk weergegeven en de effecten op deze objecten is dus lastig in te schatten. De kruising mag in ieder geval geen hinder of gevaar voor de objecten opleveren. RWS verzoekt om nadere toelichting hierop.	De kruising van de leiding nabij de Calandbrug en de Thomassentunnel vindt plaats binnen de bestemde leidingstrook. Het inpassingsplan heeft dan ook geen betrekking op deze kruisingen. Dit neemt overigens niet weg dat vanuit de initiatiefnemer overleg is en wordt gevoerd met Rijkswaterstaat over de raakvlakken met haar beheersgebied.
f. RWS verwijst naar een tekst en tekening in het inpassingsplan met betrekking tot de kruising van de leiding met de Blankenburgverbinding en gaat er vanuit dat hierbij rekening is/zal worden gehouden met de ondersteuningsconstructie/pijlers van de Blankenburgverbinding. Hiertoe zijn op diverse momenten shapefiles uitgewisseld van het ontwerp hoofdwegennet en bijbehorend grondwerk. RWS gaat er dan ook vanuit dat Porthos op basis van deze gegevens de positie voor de leiding heeft gekozen.	Ook ten aanzien van de ligging van de leiding in relatie tot de Blankenburgverbinding heeft afstemming plaatsgevonden, waarbij de bevindingen uit deze afstemming en de door RWS aangeleverde gegevens zijn betrokken bij de keuze voor het tracé.
g. RWS verzoekt om, voor zover de bestemmingen binnen de zonering van de Europoort- en/of Hartelkering liggen, hier de dubbelbestemming 'waterstaat – waterkering' aan toe te voegen. Voor zover het bestemmingsplan (<i>inpassingsplan, red.</i>) ontwikkelingen binnen de zonering van de primaire keringen (Europoort- en Hartelkering) mogelijk maakt, dan dient toegelicht te worden hoe de veiligheid van deze primaire keringen is gewaarborgd bij het wijzigen van de bestemmingen.	Op grond van artikel 7.1 sub c en d van de regels van dit inpassingsplan, blijven de regels van de onderliggende bestemmingsplannen onverkort van toepassing. Het is dan ook niet nodig om deze dubbelbestemming over te nemen in het inpassingsplan. Het inpassingsplan maakt geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk binnen de zonering rondom de Europoort- en/of Hartelkering. Het tracé ligt op die plaatsen binnen de bestemde leidingstrook.

h. In de waterparagraaf is vermeld dat rekening is gehouden met het beleid van het waterschap. Naast het waterschap is Rijkswaterstaat ook waterbeheerder van een deel van het plangebied. Hierdoor dient ook rekening te worden gehouden met wet- en regelgeving t.a.v. water op Rijksniveau. Dit graag toevoegen.	De tekst van de toelichting is aangevuld met een verwijzing naar waterbeleid op rijksniveau.
i. In de waterparagraaf wordt ingegaan op het compressorstation. Er is echter niets gezegd over de buitendijkse ligging van het station i.r.t. overstromingsrisico (en bedrijfszekerheid) in geval van hoogwater. Graag een toelichting op dit punt geven.	Hiervoor wordt verwezen naar het aspect waterveiligheid (meerlaagsveiligheid) in paragraaf 5.9.2.
j. RWS geeft een tekstvoorstel om het aspect oppervlaktewaterkwaliteit in de waterparagraaf aan te vullen.	De toelichting is hierop aangepast.
3. Provincie Zuid-Holland (brief d.d. 14 juli 2020)	
a. De provincie Zuid-Holland onderschrijft het belang van CO ₂ -opslag en geeft aan dat het plan ruimtelijk niet op bezwaren stuit. Provincie gaat akkoord met het voorkeursalternatief zoals opgenomen in het inpassingsplan.	Ter kennisgeving aangenomen.
b. De provincie geeft aan de CO ₂ -levering aan de glastuinbouwsector van belang te vinden in het kader van verduurzaming van deze sector en daarvoor is koppeling van de OCAP-leiding aan Porthos essentieel. Daarom verzoekt de provincie om op het terrein van Alco (ter hoogte van de parkeerplaats van Gunvor) een extra afsluiter mogelijk te maken waar de OCAP gebruik van kan maken.	De reeds in het plan opgenomen afsluiterlocaties zijn strategisch gekozen zodat toekomstige klanten kunnen aansluiten. OCAP behoort hier ook toe. Een aanvullende afsluiterlocatie is daarom, met het ook op koppeling van de OCAP-leiding, niet nodig.
4. Waterschap Hollandse Delta (brief d.d. 16 juli 2020)	
a. Voor het aanleggen van de leiding nabij de Blankenburgverbinding is een watervergunning noodzakelijk omdat de leiding is gelegen in de zonering van de waterkering. Deze leiding moet voldoen aan de eisen die worden gesteld in de BL-04 Leidingen in en nabij waterkeringen van de beleidsnota.	Ter kennisgeving aangenomen. Hiermee zal rekening gehouden worden.
b. De leiding bij de Blankenburgverbinding is deels gelegen in de zonering van de waterkering van Hoogheemraadschap van Delfland,	Zie reactie op inbreng van Hoogheemraadschap Delfland.

hierdoor zal er ook toestemming moeten komen van dit Hoogheemraadschap om de werken te kunnen uitvoeren.	
c. Voor het onttrekken van grondwater op het gehele tracé zal ook een vergunning of melding noodzakelijk zijn deze moet voldoen aan de AP-07 Indieningsvereisten rapportage grondwater van de beleidsnota bij een vergunning en aan de GW 1. Onttrekking voor bouwputbemaling, sleufbemaling, proefbronnering of grondsanering van de algemene regels bij een melding.	Ter kennisgeving aangenomen. Hiermee zal rekening gehouden worden.
5. Gemeente Brielle (mail d.d. 17 juli 2020)	
a. Gemeente Brielle heeft het voorontwerp laten beoordelen door DCMR. Er zijn geen opmerkingen. De gemeente maakt op dit moment geen gebruik van de gelegenheid om advies uit te brengen.	Ter kennisgeving aangenomen.
6. Gemeente Rotterdam (brief d.d. 20 juli 2020)	
a. Gemeente Rotterdam verwijst naar de herijkte Havenvisie (2019), waarin de taakstelling voor de CO ₂ -reductie van het Rotterdamse haven- en industriecomplex is vastgelegd. Het project Porthos past binnen de doelstellingen.	Ter kennisgeving aangenomen. In de plantoelichting is een beleidstoets aan de herijkte Havenvisie opgenomen.
b. Het alternatief zoals opgenomen in het voorontwerp komt overeen met het voorkeursalternatief, zoals afgestemd in het bestuurlijk overleg	Ter kennisgeving aangenomen.
c. Gemeente Rotterdam vraagt aandacht voor de monitoring ter borging van kosten en behoud van expertise met betrekking tot de veiligheidsaspecten op de lange termijn.	Binnen de reikwijdte van het Inpassingsplan wordt aandacht besteed aan de financiële haalbaarheid en de veiligheidsaspecten met een ruimtelijke impact. De kosten van de exploitatie en het behoud van expertise zijn aandachtspunten voor de beheerfase en hebben daarmee geen effect op de beoordeling van de ruimtelijke impact. In de beheerfase worden kosten gemonitord en is monitoring van de veiligheid in de vergunningen geborgd. Ook toepasselijke bepalingen uit de Mijnbouwwet verplichten tot een monitoring van deze aspecten.
d. Omdat de MER, aangevuld met de project-MER, niet bij het voorontwerp was gevoegd, is er nog niet voldoende inzicht in de	Bij het ontwerp inpassingsplan wordt de MER toegevoegd.

scope (het meenemen van de hele keten inclusief afvang), nut en noodzaak, de suggesties om een compacter alternatief toe te voegen, veiligheid en gezondheid.	
e. De kosten en baten zijn nog niet volledig in beeld gebracht. De gemeente maakt een voorbehoud om hierover bij het ontwerp Rijksinpassingsplan een zienswijze naar voren te brengen.	Ter kennisgeving aangenomen.
7. TenneT TSO (brief d.d. 17 juli 2020)	
a. TenneT is initiatiefnemer van 'Net op Zee Hollandse Kust (zuid)'. Deze aansluiting van een windpark op zee op het elektriciteitsnet op land ligt op de Maasvlakte in de nabijheid van het voorkeursalternatief van Porthos. TenneT benadrukt de zorgvuldige afstemming van de beide projecten in het ruimtelijk spoor en het milieuspoor.	Ter kennisgeving aangenomen. Het belang van een zorgvuldige afstemming wordt onderschreven.
b. Om het belang van de zorgvuldige afstemming te borgen, dient het Net op Zee Hollandse Kust (zuid) onder meer expliciet benoemd te worden in de integrale effectenanalyse kruising Maasvlakte, zoals samengevat in tabel 4.6 van het voorontwerp.	De tabel is hierop aangepast.
c. Afstemming van de beide projecten is nodig op thermische beïnvloeding van de CO ₂ -leiding op de 220kV-kabels en de 380kV-kabels en de impact van de mogelijke intensieve diepwell bemaling ter plaatse van de onshore kabeluiteinden in de grond in de aanlegfase.	Afstemming over dit onderwerp wordt verder voortgezet voorafgaand aan de vaststelling van het rijksinpassingsplan. De bevindingen uit deze afstemming worden in de uitwerking van de planvorming betrokken. Naar verwachting heeft dit geen invloed op de ruimtelijke planologische kaders, mogelijk wel op technische uitvoeringsaspecten.
d. De weergave van de beschermingszone om de Porthos leiding is niet in de kaartjes in het voorontwerp opgenomen.	De kaartjes in paragraaf 1.4 van het (voor)ontwerp inpassingsplan geven de belemmeringenstrook weer, die zich uitstrekt tot 5 meter uit het hart van de leiding. Daarbuiten is geen (verdere) beschermingszone van toepassing.
e. De ligging van de belemmeringenstrook voor de CO ₂ -leiding ten opzichte van de belemmeringenstrook voor Net op Zee Hollandse Kust (zuid) is niet duidelijk.	Zie de reactie onder d.
f. De ligging van de belemmeringenstrook over het terrein van het transformatorstation Net op Zee Hollandse Kust (zuid) en ruim	In de afbeelding waar naar wordt verwezen, was een foutieve weergave van de ligging van de belemmeringenstrook opgenomen. Deze

daarbuiten roept vragen op. TenneT vraagt om toelichting en verduidelijking.	afbeelding is gecorrigeerd. De belemmeringenstrook heeft geen overlap met het terrein van het transformatorstation.
g. TenneT zet de samenwerking graag voort om tot een goede verwerking van bovenstaande opmerkingen en (technische) afstemming over de projecten te komen.	Ter kennisgeving aangenomen. Op basis van de eerdere samenwerking wordt rekening gehouden met de opmerkingen en verdere afstemming bij uitwerking van de projecten.
8. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (mail d.d. 21 juli 2020)	
a. De Rijksdienst heeft kennis genomen van het voorontwerp inpassingsplan en ziet geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. De Rijksdienst blijft graag geïnformeerd over de voortgang.	Ter kennisgeving aangenomen. Conform het verzoek wordt de Rijksdienst geïnformeerd over het verdere verloop van de procedure.
9. Hoogheemraadschap van Delfland (mail d.d. 17 juli 2020)	
a. Het Hoogheemraadschap van Delfland is op het voorontwerp geattendeerd door de collega's van Waterschap Hollandse Delta.	Ter kennisgeving aangenomen.
b. In de watertoets (paragraaf 5.6 van de toelichting) wordt de toetsing van het effect van de aanleg van de CO ₂ -leiding op de waterveiligheid van de Delflandsedijk gemist. De beschermingszone van de Delflandsedijk is recent uitgebreid naar de zuidoever van het Scheur. Dit vanwege de aanleg van de Maasdeltatunnel en de kans op hevelwerking bij hoogwater op het Calandskanaal vanuit de zuidoever naar de noordoever.	De watertoets wordt op dit punt uitgebreid. Dit zal in afstemming met het Hoogheemraadschap gebeuren in de fase richting vaststelling van het inpassingsplan.
c. De beschermingszone van de Delflandsedijk is in de mail opgenomen. Het Hoogheemraadschap verzoekt om inzichtelijk te maken of de CO ₂ -leiding deze beschermingszone doorkruist, en zo ja, welk effect dit heeft op de waterveiligheid.	Gebleken is dat het tracé inderdaad net binnen de beschermingszone ligt. De plantoelichting zal hierop aangepast worden in afstemming met het Hoogheemraadschap in de fase richting vaststelling van het inpassingsplan.
d. Het Hoogheemraadschap vermeldt dat het graag in gesprek gaat over de effecten van de CO ₂ -leiding.	Voor de verdere uitwerking en afstemming wordt contact opgenomen met het Hoogheemraadschap.
10. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (mail d.d. 16 juni 2020)	

<p>a. De Veiligheidsregio adviseert rondom het gehele project zorg te dragen voor toereikende bereikbaarheid zodat hulpdiensten bij een incident adequaat kunnen optreden. De regionaal vastgestelde 'Handleiding advies bluswater en bereikbaarheid VRR' biedt mogelijkheden om daar invulling aan te geven. Dit dient te worden afgestemd met de Gezamenlijke Brandweer.</p>	<p>Ter kennisgeving aangenomen. Hiermee zal bij de uitvoering rekening gehouden worden.</p>
<p>b. De Veiligheidsregio adviseert rondom het compressorstation zorg te dragen voor een goede toegankelijkheid voor de hulpverlening.</p>	<p>Ter kennisgeving aangenomen. Hiermee zal bij de uitvoering rekening gehouden worden.</p>
<p>c. De Veiligheidsregio adviseert zorg te dragen voor het beperken van de grootte van CO₂ lekkages nabij Rozenburg en nabij kritische processen in het havengebied. Indien er grote hoeveelheden CO₂ vrijkomen kunnen er slachtoffers vallen, ook kunnen door de zuurstof verdringende werking van CO₂ kritische verbrandingsprocessen in de haven stil komen te liggen. Door de inlokafstand van de leiding in bovengenoemde omgevingen te verkleinen zal er minder CO₂ vrijkomen in geval van een incident, waardoor de gevolgen worden beperkt.</p>	<p>Het grootste deel van de CO₂-leiding wordt gerealiseerd binnen de bestemde leidingstrook. Het inpassingsplan heeft slechts betrekking op enkele kleine locaties waar de leiding daarbuiten treedt. Deze reactie heeft slechts ten dele betrekking op het inpassingsplan, en is daarom ook onder de aandacht gebracht bij de initiatiefnemer met het oog op het ontwerp en de realisatie van de leiding.</p> <p>In de transportleiding komen blokafsluiters oost en west van Rozenburg, zodat deze leidingsectie kan worden ingeblokkt, zodat de toestroom van CO₂ uit de transportleiding stopt. Ook elders zijn blokafsluiters voorzien, mede met het oog op het inblokken in het geval van incidenten. Door het monitoren op lekkages kan dat inblokken ook snel gebeuren.</p> <p>In de kwantitatieve risicoanalyse (zie paragraaf 5.9.2 van de plantoelichting) is aandacht besteed aan het risico van ontsnappen van CO₂ en specifiek voor de situatie nabij Rozenburg is een aanvullend incidentenscenario opgesteld (zie paragraaf 5.12).</p>
<p>d. Doordat het merendeel van de incidenten met transportleidingen wordt veroorzaakt door graafwerkzaamheden zal er met de eigenaren van de leidingen en overige partijen die in de nabijheid van de CO₂- leiding nabij de kom van Rozenburg graafwerkzaamheden kunnen uitvoeren, afspraken gemaakt moeten worden over het tijdstip van de graafwerkzaamheden. Ten tijde van aanwezigheid van grote aantallen personen in de</p>	<p>Ter kennisgeving aangenomen. Hiermee zal bij de uitvoering rekening gehouden worden.</p>

omliggende woningen is het niet wenselijk dat er graafwerkzaamheden worden uitgevoerd.	
e. Draag zorg voor strikte supervisie door de leidingbeheerder bij graaf- en onderhoudswerkzaamheden aan en nabij de leiding.	Ter kennisgeving aangenomen. Hiermee zal bij de uitvoering rekening gehouden worden.
f. Door de zuurstof verdringende werking van CO ₂ kunnen gemotoriseerde voertuigen in het geval van een grote lekkage niet nabij de breuk in de leiding komen. Het gevolg is ook dat de hulpverlening in een dergelijk geval niet in de buurt van het incident kan komen. De Veiligheidsregio adviseert om zorg te dragen voor duidelijke afspraken tussen de leidingbeheerder, Gezamenlijke Brandweer en Veiligheidsregio hoe er moet worden opgetreden in geval van een grote lekkage.	Ter kennisgeving aangenomen. Hiermee zal bij de uitvoering rekening gehouden worden.
g. Draag zorg voor een goede voorlichting en instructie van de aanwezige personen zodat men weet hoe te handelen tijdens een calamiteit door middel van de campagne "Goed voorbereid zijn heb je zelf in de hand". Doorgaans is schuilen in een (nabijgelegen) gebouw de beste optie; sluit ramen en deuren, schakel het ventilatiesysteem af, blijf weg bij ramen en schuil bij voorkeur in dat deel van het gebouw dat zo ver mogelijk van het incident af is gelegen. Op de website " www.rijnmondveilig.nl " vindt u meer informatie over wat te doen in geval van een incident.	Ter kennisgeving aangenomen. Hiermee zal bij de uitvoering rekening gehouden worden.